

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
Árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 331

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regala Ferdi-
nand I. (Jószet fõh.-ut) 22.

TELEFON-SZÁM 134.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, szeptember 2.

Aradi diákok a sibiui hadbiróság előtt.

(A mai tárgyalás — A bolsevizmus ellen irányult a diákok szövetsége.)

— Az Aradi Közlöny sibiui tudósítójától. —

Városszerte nagy érdeklődést kelt az a hadbirósági tárgyalás, amely a sibiui hadbiróság előtt most vette kezdetét és amelyen hetvenkilenc aradi diákot vonnak felelősségre. Az a vád ellenük, hogy összeesküvést szöttek, fegyvereket rejtettek el és az állam bizonsága ellen büntettet követtek el. A hadbiróság elnöke *Mihalescu* ezredes. A vádat *Coman* királyi biztos képviseli, míg a védelmet *Baltaretu* ügyvéd tartalékos kapitány látja el. Tegnap a tárgyalás első napján *Coman* királyi biztos előterjesztette a vádiratot, majd kihallgatták *Fleischer* Györgyöt, aki azt mondta, hogy az Ijü Magyarok Egyesülete nem volt irredenta szövetség.

A mai tárgyalás.

A hadbiróság a mai tárgyaláson, amelyet az elnök reggel nyolc óra 25 perckor nyitott meg, elsőnek *Leitényi* Józsefet hallgatta ki, aki elmondta, hogy tagja volt az egyesületnek, esküt is tett és tudta, hogy mi az egyesület feladata. Ő maga három tagot vitt az egyesületnek, akiktől azonban nem ő, hanem egy ismeretlen vette ki az esküt. A szövetség célja az volt, hogy forradalom esetén a rendet fenntartsa. Nem ismerte az egyesület szabályzatát. Arról tudomása volt, hogy *Fleischer* egy levelet írt, de ennek tartalmát nem ismerte. A királyi biztos erre megjegyezte, hogy a jegyzőkönyvben egész más vallomása van, a mennyiben ott úgy vallott, hogy a fegyvereket ő tartotta számon. *Leitényi* József: A fegyverek a ta goknál voltak, nálam mindössze tizenhét volt. *Coman* királyi biztos: Ön azt is mondta, hogy a szövetség célja Erdély felszabadítása. *Leitényi*: Igen, de csak forradalom esetén. A főcél a rend fenntartása volt. *Elnök*: Miért nem jelentették be az egyesületet a Sigurantának? — *Leitényi*: Akkor nem volt összeköttetés a nemzetőrök és a hatóságok között, különben erre nem is gondoltunk.

A királyi biztos figyelmezteti, hogy mostani vallomása ellentétben áll a jegyzőkönyvben foglalt kijelentéseivel. A jegyzőkönyv-

ben az áll, hogy *Virányi* felolvasta neki a szabályokat. A jegyzőkönyvben arról is szó van, hogy a rend fenntartása nemcsak forradalom esetén kötelező, hanem szó van Erdély felszabadításáról is. Mikor lett ön az egyesület vezetője? — *Leitényi*: Vezetője sohasem voltam az egyesületnek, csak titkára. — A királyi biztos: Hány ülésen vett részt a múlt évben? — *Leitényi*: Ülés egyáltalán nem volt. Nehányszor összejöttünk ugyan, de akkor a postarétre mentünk korecsolyázni. — A királyi biztos: Voltak riáztóra vonatkozó intézkedések? — *Leitényi*: Nem voltak. — *Baltaretu* védő: Tizenhét emberben voltak-e diákok a nemzetőrség tagjai? — *Leitényi*: Igen. Három nemzeti gárda volt Aradon. Az egyiknek én is tagja voltam.

Basch István kihallgatása.

Ezután a bíróság *Basch* Istvánt hallgatta ki, aki elmondta, hogy ő is tagja volt az egyesületnek és esküt is tett. Az egyesületet a bolsevizmus ellen szervezték. Az eskü szövegét már nem ismeri, de azt tudja, hogy a magyarok istenére kellett esküdni. Kijelenti, hogy az egyesület nem állott összeköttetésben Magyarországgal. Az egyesület vezetője egy *Virányi* nevű ember volt. Neki nem volt revolvere. *Virányi* csak megígérte, hogy kap egyet. Elmondta, hogy amikor a román nemzeti zászlót egy magánháztól levették, ő kilépett az egyesületből és eltávozott Aradról. Ő sem tud arról, hogy az egyesületnek alárni utasításai lettek volna. A gyakorlatokon nem vett részt, csak korecsolyázni ment az egyesület tagjaival. — A királyi biztos: Vett részt össziülésen? — *Basch* István: Igen. De ezen az egyesület eljárásáról sohasem beszéltek. Az össziülésen csak azt jelentették, hogy hány tag van jelen és hány hiányzik. — A királyi biztos: Miért vette le a román nemzeti zászlót egy magánháztól? — *Basch* István: *Virányi* kényszerített erre. Én megvettem, azután eltávoztam. — A királyi biztos: Felolvasták-e a gyűlésen az alapszabályokat? — *Basch* István: Nem. Amióta *Virányi* távo-

zott Aradról, azóta nem volt gyűlés és tovább nem is dolgoztunk. 1918-ban nem voltam tagja a nemzeti gárdának, mert beteg voltam. Ezután az elnök tizenöt perc szünetet rendelt el.

Holló István és társai.

Szünet után *Simonsicsot* hallgatták ki a védő kérelmére, mert kórházba kellett szállítani, hogy sérüléseire új kötést tegyenek. A kihallgatás igen rövid volt. Az elnök értesítette, hogy mindaddig a kórházban maradhat, amíg érte küldenek. Ezután *Holló* István kihallgatása következett. Elmondotta, hogy letette az esküt. Az egyesület célja a bolsevizmus elleni küzdelem volt. Nála sohasem tartot-

tak gyűlést, de másutt igen. A gyűlésekről nem vettek fel jegyzőkönyvet. Nála nem találtak revolvért, csak öt töltényt. — A védő: Miután *Virányi* távozott, tartottak még gyűlést? — *Holló*: Nem, soha! *Elemér* Gyula elmondotta, hogy tagja volt az egyesületnek és esküt is tett. Amikor a román nemzeti színű zászlót levették, ő elment. Alarm utasításokat ő sem ismert. Nála három revolvért találtak. Végül kijelentette, hogy ő nem volt szakaszpáncsnok, az egész egyesület vezetője *Virányi* volt.

Ezután az elnök a tárgyalás folytatását holnap, péntek reggelre halasztotta.

Ez évben felépül a salonta-chisineu vasut.

Az Oradeamare—Arad közötti közlekedés szempontjából rendkívül fontos salonta-chisineui vonal építése most már a megvalósulás, stádiumába jutott. A vasutvonal építésére hirdetett pályázaton a földmunkát a *bucurestii* *Jeremia*-cég nyerte el, amely kötelezettséget vállalt rá, hogy az egész vonal földmunkáit, beleértve a hidakat is, január elsejére teljesen befejezi. A vonal körülbelül 38 kilométer lesz és néhány apró átereszen kívül két hidon vezet keresztül. Az egyik hid a *Tamáshidánál* a *Fekete Köröst*, a másik pedig *Chisineu* alatt a *Fehér Köröst* iveli át. A két hidat és az összes átereszeket *resicai* vasmű fogja elkészíteni, mivel azonban az most van halmozva munkával, viszont a vasuti vonal kiépítését a kormány erősen sürgeti: ideiglenesen fahidakat építenek a két *Körös* és a kisebb folyókák, csatornák stb. fölé. A *Jeremia*-cég művezetői már megérkeztek és a közmunkaiügyi miniszterium ki küldöttével végigjárták a pályát, felülvizsgálják a vonal-kitűzést és a hiányzó jelzőkarókat viszszaállítják helyükre. Megérkeztek az építési munkálatok ellenőrző közege is. A közmunkaiügyi miniszterium „*Divison*“-ja, (amely körülbelül a régi vasuti osztálymérnökségnek felel meg), *Chisineu* nyert elhelyezést, míg a „*Sectia*“, az egyik alosztály *Tamáshidán* a volt gör. kel. elemi iskola helyiségében működik. Az építési vállalkozó megbízottainak közlése szerint mintegy 100 munkásra lesz szüksége a vállalatnak a földmunkák és a hidépítésnek elkészítéséig s ezeket a munkásokat az építő vonal mentéről szeretnék szerződtetni. Idegen munkásokat csak akkor hoznak, ha itt nem lesz elegendő jelentkező.

Az új vasut a salonta-köte-

gyáni vonalból halad ki Illye felé, ahol úgy metszi át a tenkei vonalat, hogy a vonatok közvetlenül haladhatnak Tenke, sőt Kötegyán felé is. Eppen ezért a mostani illyei vasuti állomás megszűnik s az ujonnan építendő állomásra fog befutni a kisjenői és tenkei vonat is.

Érdekes még az is, hogy a kisjenői vasutnak nevezett vonal végállomása nem *Kisjenő*, hanem a rajta tulfekvő *Nadab* lesz. Itt csatlakozik a vasutvonal az *Acsev* vonalához s itt kell majd átszállani az aradi vonatokra. *Kisjenő* községben azonban szintén épül állomási épület, úgy, hogy a községnek két vasuti állomása lesz.

Nem lehet házbért emelni.

(Az új törvény végrehajtási utasítása nem érkezett meg.)

Ma kellett volna az új házbérförvénynek életbelépnie, azonban Arad területén az új törvény mindaddig nem alkalmazható, míg a végrehajtási utasítás nem érkezik le, amely megadja a törvény alkalmazására vonatkozó részletes utasításokat. A városi tanács tegnapi ülésén szóba került az új lakástörvény és a tanácsban is megállapították, hogy az új törvényt Aradon egyelőre nem lehet alkalmazásba venni, illetőleg a házbérförvényt nem lehet mindaddig emelni, amíg a végrehajtási utasítás nem ad pontos felvilágosítást, hogy hogyan és miképpen lehet és szabad a házbérförvényt magasabb összegekben megállapítani.

Az aradi háztulajdonosok szövetsége tegnap délután ülést tartott, amelyen a vezetőség azt a fel-

világosítást adta a háztulajdonosoknak, hogy miután az új törvény szeptember elsején jogerősen életbe lépett, a háztulajdonosok már a mai naptól kezdve akadálytalanul emelhetik a házbért. Arangel István dr. polgármester kijelentette, hogy a háztulajdonosok határozata helytelen, mert mindaddig, amíg a végrehajtási utasítás nem érkezik Aradra, addig szigorúan tilos házbéreket emelni.

Megdrágult a piac.

(Az elővásárlók mindent összeszednek.)

A mai élelmiszer piacon az élelmiszerekben némi forgalom mutatkozott. A hatósági sátorban levő cikkeket hamar elkapták. A délelőtti folyamán általában emelkedtek az árak. A tojás darabja 60 bani volt, paradicsom 2 lei, szőlő 4 lei 50 bani és 5 lei, barack 3 lei. A szalona ára, amit a piacon pár napal ezelőtt 15—16 leiert lehetett venni, ma 18 lei volt. Az élelmiszerek drágulásának nem a maximális árak megszüntetése az oka, hanem az ugynevezett elővásárlók, akik arról voltak ismeretesek a háború alatt is, hogy mázsaszámra vásárolták össze az élelmiszereket és gyűjtötték, hogy kihasználva a kedvező konjunkturákat, akkor dobják a piacra, amikor az élelmiszerekben hiány mutatkozik. A hatóságok figyelmébe ajánljuk azokat a lelkiismeretlen embereket, akik mázsaszámra vásárolják össze a zsirt és szalonát, ezer számra a tojást és ezzel előidézik a drágaságot és az élelmiszerhiányt.

Az elveszett karkötő.

(Klasi nők harca a rendőrségen.)

Az Aradi Közlöny mai számában egy kis hír jelent meg, amely szerint egy arany karkötőt találtak és azt igazolt tulajdonosa átveheti az aradi államrendőrségen. A hírek érdekes előzményei vannak. A Str. Marasesti (Kossuth-utcai) rendőrlaktanyában tegnap jelentkeztek az Aradon nyilvántartott nők. Tömegesen álltak a laktanya folyosóján, amikor az egyik észrevette, hogy értékes arany karkötője eltűnt. A lopással a körülötte álló társnőit gyanúsította, akiket a rendőrség tiltakozásuk ellenére szigorú vizsgálat alá vett. De a karkötőt természetesen nem találták meg. Majdnem verekedéssé fajult a dolog, a rendőrség alig tudott rendet teremteni közöttük. Ma reggel azután a karperec tulajdonosa értesült, hogy az értékes tárgyat nem társnői vették el, hanem elveszítette. A karkötőt a tulajdonos megkapta a rendőrségen.

Amerika és Németország békeje.

Washington. A Fehér Házból hivatalosan közlést bocsátottak ki, amely szerint a békeállapotok Németországgal csak akkor proklamálják, ha a szenátus megszavazta. Harding elnök reméli, hogy nehézségek nélkül ratifikálják a szenátusban a békét.

Megszűnt az aradi lakáshivatal.

(Magánfeleket nem fogadják.)

Az új lakbérleti törvény, mint azt az Aradi Közlöny már megírta, egész Erdély területén megszünteti jelenlegi formájukban a lakáshivatalokat és átváltoztatja azokat bérbeadó hivatalokká. A törvény rendelkezései szeptember elsején léptek életbe. Dr. Chicin Remus, a lakáshivatal elnöke ma kijelentette munkatársunk előtt, hogy az aradi lakáshivatal már a mai napon megszűnt. Az új bérbeadó hivatal előkészítő munkálatai már lázasan folynak és a végleges megalakulásig magánfeleket nem fogadják a lakáshivatal.

Irodalom és művészet.

* **Heti műsor.** 7-én szerdán: Hattyu (Bemutató és megnyitó előadás). A bérlet 8-án csütörtökön délután: Szulamit. Este: Hattyu (másodszor). B. 9-én pénteken: Hattyu (harmadszor). C. 10-én szombaton: Cigányprimás. A. 11-én vasárnap: Sztambul rózsája. B. Az est előadások este 8 (nyolc) órakor és délután 3 és fél (fél négy) órakor kezdődnek.

* **Szerdán, 7-én** lesz a bemutatója Molnár Ferenc Hattyujának. A bemutató alkalmat ad a közönségnek, hogy megismerje az új tagokat, akik közül már az első előadásban kisebb-nagyobb szerepben többen játszanak. A férfiak közül Darvas Jenő játsza a trónörökös szerepét. Darvas Jenőt nagyon jó hír előzi meg. Több évig a fővárosi színházak színpadjain volt előadások, sőt komoly intelligens művész ember, kilől sokat vár a színház. A nők közül a címszerepet Mágory Mici játsza, ki rendkívüli ambícióval és szorgalommal van e kiváló szerep iránt és collegái nagy sikerrel jósolnak neki. Két kis szerepben lép fel két elsőrendű tag. Korbuly Zsuzsi és Keleti Gizi, kik az előadás érdekében működnek közre, hogy az műveltségben sikerüljön. A darabról minden nap délután és délelőtti folynak a próbák Kardos Andor vezetésével. Az első heti műsorra már válthatók jegyek a téli színházban szombattól kezdve.

* A Békefi-féle zeneintézetben Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 7. II. em., a beiratások megkezdődtek.

* **NÓZI * Kék vér az Apollóban.** Megérdemelt siker mellett mutatja be az Apolló csütörtökön a Kék vér című társadalmi drámát, amelynek különös érdekességét kölcsönözt a légtör arisztokratikus mivolta. A legfelsőbb körök felszines, élvezetekbe merült életéből való a kép meséje, amely az enervált és degenerált magnáskörök nem mindennapi tragédiáját öleli fel. Roger von Penderby herceg mértéktelen életmódja alá ássa egészségét, tönkreteszi idegeit. Menyasszonya a bajos miss Veliant, aki be a herceg kezelőorvosa is, jónak szerelmes. Az orvos jól látja, hogy ennek a házasságnak nem lehet jó kimenetete, ezért mindenáron meg akarja akadályozni azt. Ez neki sem sikerül. A házasság valójában nem nevezhető boldognak. A hercegnő szellemét nagyon megviseli az a körülmény, hogy tudomására jut, hogy a herceg családjában az örökletes örökségben pusztulnak el az emberek és újonnan született gyermekében is felismeri azt a születési hibát. A gyermek meghal, anélkül, hogy anyja tudna róla, ekkor kicserélik egy egészséges gyermekkel, amelynek láttára a hercegasszony meggyógyul, ellenben a

herceget a korábbi életmódjának folytatása sirba viszi. A herceg sirjától új élet élébe indul Miss Veliant és az orvos... A gyönyörű kiállítás képer pén teken és szombaton vetili az Apolló.

* **Életet — életért az Urániában.** A nagy jellemek mindent megértő, mindent értékelő és mindent feláldozó karaktere szabja meg ennek a képnek az érdekességét, amely nem a mindennapi élet ese ményei, hanem azokat a ritkán előforduló történéseket mondja el, amelyek évekig maradnak érdekességei egy-egy ember életének és amelyek évekig hagyják magukról beszélni. Alland házassága boldogtalan és egy ízben tudomására hozták, hogy felesége megcsalja. Azzal válik el barátaitól, hogy ha igaz megöli azt az asszonyt. Odahaza az asszonyt halva találja. Kijelentése után mindenki meg van győződve, hogy tény leg ő ölte meg a feleségét. Csak Percy ügyész érzi meg, hogy ártatlan és nem kímélve a fáradságot, kideríti ártatlanságát és kinyomozza a gyilkost. Alland megakarja hálálni minden áron az ügyésznek, amit érette tett. Egy ízben az ügyész boldogsága elé nagy akadályok gördülnek és ekkor Alland egy gyilkossággal megoldja a kérdést. Büszkén vállalja magát a gyilkosnak. A kép pénteken és szombaton marad az Uránia műsorán.

Aradi orvos kísérletei Berlinben.

(Nem lesz divát a hosszú szoknya. — Milyen az élet a német fővárosban?)

A napokban érkezett haza Aradra németországi tanulmányutjáról egy aradi uriember, Huppert Pál, aki érdekes dolgokat mondott Németországról az ottani viszonyokról és az ott élő aradiakról. Többek között elmondotta, hogy dr. Aufricht aradi orvos jelenleg Berlinben igen érdekes kísérleteket folytat az ugynevezett plasztikus sebészet terén. A plasztikus sebészet a háború után leginkább Németországban fejlődött ki, főként a háboruban szerzett sebesülések eltüntetésére. Ma már a legcsunyább embereket is bámulatos rövid idő alatt kedvük szerint átalakítják. Huppert ellátogatott dr. Aufricht műtermébe. Az aradi orvos egy berlini hírneves orvos-professor első asszistense és ott rendkívül érdekes dolgokat látott. Egy embernek a zorra hiányzott, a homlokából vágták ki a bőrt az orra számára és azt ráhajtották a már elkészített műorra. A homlokra viszont gipszkötéssel odaerősítették a páciens kezét. Mindaddig ott kell tartania, míg másik bőr képződik a régi lenyuzott bőr helyén. A leggyakoribb operáció közé tartozik a női vastag bokák megvékonyítása. A felesleges csontokat kiszedik az orvosok és ezáltal szép és formás lesz a boka. Dr. Aufricht kijelentette, hogy nem szándékozik visszatérni többé Aradra, hanem Budapesten telepedik le.

Németországban az állapotok ugyszólván békebeliek, csak a megélhetés nagyon nehéz, mert a hivatalnokokat felette rosszul fizetik. A német polgár ma már nem

politizál, ellentétben az osztrákkal, hanem komolyan dolgozik. Érdekes a berliniek ruházatkódása. A cipők, úgy a férfiaké, mint a nőké a lehető legotrombábbak. A lelegegánsabb nő cipője is széles és nehézkes. Bécsben mindenben a francia hatások érvényesülnek. Huppert különben kijelentette, hogy az aradi hölgyközönség egészen nyugodt lehet, mert a hosszú szoknya nem tudott sehosem tért hódítani. A divatoégek kirakataiban, a divatlapokban látni hosszú szoknyákat, de a hölgyek mindenütt csak a régi rövid szoknyákat viselik.

A magyar megyék a nemzetgyűlés ellen

Meskó Zoltán a bajai állapotokról.

BUDAPEST. A kisgazdapárt értekezletén Meskó Zoltán bajai kormánybiztos kijelentette, hogy Baja lakossága testvéri egyetértésben él. Egyáltalában nincs felekezeti villongás. Nemhogy atrocitás nem történt, de még kifakadás sem hangzott el a zsidók ellen, akik a szerb megszállás alatt a leg-hazafiasabban viselkedtek. Az elnöklő Mayer János szóvá tette azt, hogy a vármegyék gyűlésén élesen támadták a nemzetgyűlést. Ez már nem bírálat volt, hanem a nemzetgyűlés jogosultságának két ségbevonása, ami forradalmat jelent. A felszólalók azt hangoztatták, hogy a vármegyék külön állományt akarnak alkotni az államban. A kisgazdapárt szükségesnek tartja a kormány megtorló eljárását, mert a vármegyeyi kiküldöttek magatartása szembehelyezkedik az állami és társadalmi rend védelméről szóló törvénnyel. A párt egyhangulag elhatározta, hogy a kormánytól elvárja, hogy a nemzetgyűlés ellen elhangzott vádakát megtorolja.

A kávéosok és vendéglősök kérelme

Az aradi vendéglősök és kávéosok küldöttsége ma megjelent dr. Robu János főpolgármester-nél. A küldöttség vezetője kifejtette a főpolgármester előtt a kávéosok és vendéglősök jelenlegi tarthatatlan helyzetét, mert a piacon beálló folytonos drágulás következtében képtelenek az ételeket a főpolgármester által meghatározott maximális árakon adni. Arra kérte a főpolgármestert, hogy a maximális árakat függesse fel a kávéházakban és vendéglőkben is, különben az aradi kávéosok és vendéglősök egyrésze kénytelen lesz beszüntetni üzemét. A főpolgármester kijelentette, hogy méltányolja a kérést. A holnapi hetipányon meg fogja állapítani az élelmiszerek árait és amennyiben azok tényleg emelkedő tendenciát mutatnak, lehetőleg teljesíteni fogja a kávéosok és vendéglősök kérését. A főpolgármester kijelentette még, hogy szombaton délután a kávéosok és vendéglősök bevonásával értekezletet tartanak.

Ujból kísért a nyugati korridor.

— Nyugatmagyarországon garázdálkodnak a kommunisták. — Ausztria az antantban bizik. —

BUDAPEST. A nyugatmagyarországi események a legutóbbi órákban a konszolidáció felé haladtak. Ujabb összeütközés nem volt. Az osztrák csendőrség visszavonult.

PRÁGA. Antoniehofnál cseh reguláris csapatok és nyugatmagyarországi felkelők között összeütközés volt. A dolognak nincs komolyabb jelentősége. A bécsi Reichspost ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a cseh köztársaság Ausztriát katonai protekturátus alá akarja helyezni.

BÉCS. Egy osztrák politikus kijelentette, hogy az események következtében ismét felvetődött a cseh és jugoszlávok körében a korridor eszméje. Nem lehetetlen, hogy az osztrákok elveszítik Nyugatmagyarországot.

BUDAPEST. Gróf Sigray Antal magyar fő kormánybiztos jelenti: Az osztrák csendőrség Gyanafalváról és Borostyánkőről felsőbb parancsra kivonult. Vasvármegyében nincsenek osztrákok. A lakosság a kiürített zónában közbiztonság tekintetében teljesen védtelen. Ezért gróf Sigray arra kérte az antant-missziót, hogy a lakosság kívánsága szerint magyar csendőröket küldhessen oda. A magyar csendőrök az osztrák karhatalom odaérkezésekor azonnal visszavonulna.

BÉCS. A Reichspost jelenti: Ágfalván a magyarok és az osztrák csendőrök a foglyokat kicserélték. A szerda esti bécsi lapok lényegesen enyhébb hangon írnak Magyarországról. Ausztria teljesen az antantra bizza a konfliktus elintézését. Holnap az osztrák képviselőház külügyi bizottsága foglalkozik a nyugatmagyarországi kérdéssel. Meglehetősen viharokra van kilátás. Az eredmény valószínűleg az lesz, hogy a szelid várakozás álláspontjára helyezkednek az elméletileg tiltakoznak. Eberfurt mellett tábor rendeztek be azok részére, akiknek az osztrák kormány szerint okuk volt menekülni Ambroschitz Gyulának, az Ödenburger Zeitung főszerkesztőjének vezetésével a második menekültcsoport Bécsben tartózkodik. A menekültek gyűlést tartottak, a melyen szemére vetették az osztrák kormányt, hogy nem gondoskodott elegendő csapatokról. Vasárnap Ambroschitzék tüntetést rendeznek Bécsben.

PRÁGA. A Prager Tagblatt megcáfolja azt, mintha a tót határon Köpcsény mellett harcok lettek volna. A magyarok napokkal ezelőtt üritették ki Köpcsényt.

BUDAPEST. Friedrich István Szombathelyről Budapestre érkezett.

BUDAPEST. A Sopronba küldött laptudósítók jelentik, hogy a városban teljes a rend és nyugalom. Az osztrákok elhírcolták Ruszt város népszerű polgármesterét. Ezért nagy az elkeseredés. Hir szerint az osztrák kommunisták véresre verték a polgármestert. A frakciónádasdi jegyzőt életveszélyes sérülésekkel a soproni kórházba szállították. Karpoldveperdét és Szentmártont az osztrák csendőrök megszállták. Nyomukban kommunisták jöttek,

akik elkergették a csendőröket és a falvakban fosztogattak. A menekült lakosság a fő kormánybiztostól kért segítséget. A határmenti falvakból a kommunisták elhajtják a szarvasmarhákat és több gazdát agyonverték. A kommunisták listával járnak be a védtelen falvakat és üldözik a kommunisták ellenségeit. Az osztrák csendőrség parancsnoka, Kornauer ezredes panaszkodik a legkeservebben miattuk, de tehetetlen velük szemben. Már vasár-

Lázárék új betörést terveztek Aradon.

(Szerb Péter szenzációs vallomása. — Mindketten Amerikába akartak menni.)

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy az aradi ügyészségi fogház két leghírhedtebb lakója, Szerb Péter és Lázár János, a Grallert-betörés tettese megakartak szökni és csak a fogházőrök éberségén mulott, hogy megghiusult a szándékuk. Még a tegnapi nap folyamán kihallgatták a két betörőt, akik azonban tagadták, hogy tudtak volna egyúttal szándékáról. Ma azonban szenzációs fordulat állott be. Szerb Sándor ma délelőtti felizent az ügyészségre, hogy vallani akar. Azonnal felhívták és a keresztkérdések sulya alatt töredelmesen bevallotta, hogy már régebb idő óta tervezi a szökést. Lázár letartóztatása csak kapóra jött neki, mert szükség volt egy ilyen ügyes társra. A sétánál ismerkedett meg Lázárral és azonnal előhozta neki a szökés tervét. Lázár azonban hallani sem akart újabb büncselekményről, mert szerinte a Grallert betörésért alig félesztendő fog csak kapni és különben is úgy hallotta, hogy amnesztia lesz. Az amnesztia azonban csak egyre késett és egy szép napon Lázár maga szólította fel Szerbet, hogy tovább már nem vár és szökjenek meg együtt. Éppen kapóra jött nekik, hogy kőművesek dolgoz-

nap délután vörös zászlós páncélvonattal üldözték a kommunisták az Eberfurtba befutó vonat, amely a legnagyobb sebességgel menekült vissza Sopronba. A kommunisták, akik Bécsujhelyen Szántó volt hadügyi népbiztos vezetésével tanyáznak a wöllersdorfi hadiszergvárból, amelynek munkásai kommunisták, tetszés szerint tulajdoníthatnak el hadianyagot.

SOPRON. Rábafüzesnél az osztrák csapatok átlépték a békeszerződés ellenére a magyar határt. A magyar pénzügyőrök megtámadták és behatoltak az ország területére.

nak Szerb fogdájában. Az ügyész ama kérdésére, hogy mit gondoltak, miből fognak élni a fogházon kívül, Szerb a legtermészetesebb hangon felelte:

— Elhatároztuk, hogy tisztességes életet élünk. Kimegyünk Amerikába s ott állattenyésztéssel foglalkozunk. Meguntuk már mindketten ezt a bűnös életet.

Az ügyész ekkor a következőket mondotta Szerbnek:

— Tudomásunk van róla, hogy maguk Lázárral együtt nagyszabású betörést terveztek az éjjel, ha megszöknek a fogházból.

Szerb méltatlankodva tagadott, de miután kijelentették előtte, hogy Lázár már mindent bevallott, beismerte, hogy tényleg egy aradi ékszerész üzletet szemeltek ki erre a célra, hogy legyen pénzünk Amerikába menni. Szerb igen méltatlankodott, hogy Lázár mindent bevallott és haragosan mondotta:

— Csak laikusokkal ne kezdjen az ember.

Ugy látszik Lázárt gondolta „laikusnak“ a derék Szerb mester, aki már ugyancsak megérdemli a Mester elnevezést. Lázár Jánost holnap hallgatja ki az ügyészség.

Bűnügy egy leány eltűnéséből.

(Amikor az alkalmazottaknak egy szobájuk van.)

Érdekes ügyben fejezte be ma a nyomozást az aradi államrendőrség. Az ügy előzményei a következők: Zuba János aradi mészárosnál alkalmazva volt hónapokkal ezelőtt Tóth Anna cselédleány. Zuba Jánosnének nem tudni mi okból állandó rögeszméje az volt, hogy az ő háztartásbeli alkalmazottainak egy szobában sőt ugyan abban az ágyban kell lakni az üzlet alkalmazottaival. Ezért Tóth Anna hónapokon keresztül egy ágyban aludt az üzlet egyik fiatal férfi alkalmazottjával. A logikus következmények nemsokára jelentkeztek is. A cselédleány bejelentette az esetet a nagyságának. Zuba Jánosné hamiskásan mosolyogva azt felelte, hogy nem muszáj mindjárt a legrosszabbra gondolni, majd ő segíteni fog a leány baján. Elvitte Kisfaludiné aradi szülész-
nő, aki elvégezte a szokásos műtétet. Közben azonban egy másik hasonló eset is előfordult, amely azután napiénnyre hozta a sajnálatos ügy összes szereplőinek gonosz tetteit. Tóth Anna ez cset után csakhamar eltávozott Zuba János szolgálatából, aki új háztartásbeli alkalmazottat vett fel egy kiskorú leány személyében. Ő vele is ugyanaz az eset ismétlődött meg mint elődjével... a közös szoba... a közös ágy... és a házbeliek egy nap észrevették, hogy az új cselédleány is anyai örömeik elé néz. Nemsokára azután a leány váratlanul eltűnt a házból. Ez az eset azután végleg felkeltette a rendőrség figyelmét és Tódor kapitány, a bűnügyi osztály főnöke erélyesen hozzálátott a különös eltűnés és az ügy előzményeinek kiderítéséhez. A nyomozás alkalmával azután egymás után derültek ki a dolgok. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy a magzatot hat hónapos korában távolították el és azt a leány

Zubáné segítségével a ház egyik félreeső helyére dobta. A detektívek kutatás közben tényleg ráakadtak a magzat oszlásnak induló hullájára. Ezekután Tódor bűnügyi osztály főnökének intézkedésére a detektívek Zuba Jánosné, Tóth Annát és Kisfaludiné letartóztatták, egyben megindították ellenük a vizsgálatot. A nyomozás ebben az ügyben a mai nappal befejezést nyert és a terhelteket átkísérték az ügyészséghez. A rendőrség most abban az irányban nyomoz, hogy vajon Zubánéknak nem volt-e valami szerepe vagy tudomása a kisleány eltűnésében.

Prónay kilépett a magyar hadseregből.

(Lehár ezredest nyugdíjazták.)

BUDAPEST. A magyar nemzet hadsereg két magasrangú tisztje vált meg a katonai szolgálattól. Az egyik báró Lehár Antal ezredes, akit — mint a magyar Rendeleti Közlöny augusztus 27-én megjelent száma közli — nyugdíjaztak. Lehár ezredes lelkes híve Károly exkirálynak s ebből nem is csinált titkot akkor, amikor az exkirály Magyarországra jött. Az ezredesnek nemrég incidense volt Horthy Miklós kormányzóval s ezért nyugdíjaztatását kérte, ami most be is következett. Lehár Antal jelenleg Bécsben tartózkodik.

Ugyancsak a Rendeleti Közlöny jelenti, hogy Prónay Pál alvezredes a saját kérelmére elbocsátották a hadsereg kötelékéből. Báró Prónay legutóbb politikai affér központjában állt. Még emlékeztetes az a nagy feltűnést keltő levél, amelyet Rakovszki István volt képviselőházi elnökhöz intézett s amely miatt harminc napi szobafogságra ítélték az alvezredes. — Ugy látszik, ez a büntetés érlelte meg Prónayban azt az elhatározást, hogy otthagyja a katonai pályát.

Tífuszos láz a megyében (Ujból jelentkezik a hastífusz.)

Az aradmegyei orvosi hivatal ma arról értesült, hogy a megye egyes területein, így a pecicai járás néhány községében tífuszos láz lépett fel. A tífuszoslázban ezideig hárman betegedtek meg, de a betegség súlyos lefolyása folytán a betegek állapota eléggé súlyos. Ezenkívül a megyei orvosi hivatal ma arról is értesült, hogy helyenként a skarlátjárvány is újból terjedni kezd. Így St. Annoua községben többen betegedtek meg vörhenyben az utóbbi napok alatt. A felnőttek között is több megbetegedés történt. A megye egyes helyein két nap óta újból jelentkezik a hastífusz, egyelőre azonban csak szórványos esetek fordultak elő. Dr. Bradean Athanas megyei főorvos minden lehetőet elkövet a járványok elfojtása érdekében.

HIREK.

Vásárhelyi László meghalt.

Előkelő aradi családott döntött gyászba az a távirat, amelyet ma kapott az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár. A távirat, amelyet a csanádmezei Mezőkovácsházáról küldöttek, azt hozta hírül, hogy Vásárhelyi László csanádmezei földbirtokos, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár igazgatója tagja 54 éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt földbirtokost ma délután nagy részvét mellett temették el Mezőkovácsházán. Vásárhelyi László csendes, visszavonult életet élt. Politikával sohasem foglalkozott s kizárólag gazdasági ügyeit intézte. A forradalom kitöréséig Aradon lakott, ahol az uritársaságok kedvelt tagja volt. A forradalom kitörése után Mezőkovácsházára költözött. Nemrég rokonságba került a most elhunyt Wekerle Sándor volt magyar miniszterelnökkel, akinek fia, ifj. Wekerle Sándor birtokos nőül vette Vásárhelyi László Lili nevű leányát. Vásárhelyi László halála városszerte őszinte részvétet kelt.

Pénzügyi diktatura Németországban.

KOPENHÁGA. A Financ Tidende írja: Németországot a pénzügyi nehézségektől csak a pénzügyi diktatura mentheti meg, amit az angol Keynes vagy a magyar Hegedüs Loránt tudna keresztülvinni. A lap megjegyzi, hogy ilyen diktatura nélkül elveszti nagyhatalmi állását és gyarmattá süllyed.

— Két hónapig marad Aradon a határkiigazító bizottság. Az aradmegyei prefekturát ma hivatalosan arról értesítették, hogy a nemzetközi határkiigazító bizottság, amely jelenleg Oreda-maren folytatja működését, szeptember 15-én minden valószínűség szerint Aradra érkezik. A távirati értesítés szerint a határkiigazító bizottság aradi működése teljes két hónapot fog igénybe venni.

— Bejelentési összejárat. Elő 2-án pénteken jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Bulev. Regina Maria és Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut.) és (Andrássy-tér) II. rendőrkerületben: Str. Moise Nicoara és Str. Eminescu (Petőfi és Deák F.-utca Fehér Kereszt kávéház oldali rész). III. rendőrkerületben: Str. Pionerilor (Kosár-utca) IV. rendőrkerületben: Str. Lupului (Parks-utca).

— Vasutas-sztrájk Irországban. London. Az északirországi vasuti alkalmazottak kedden abbahagyták a szolgálatot. Most teljesen szünetel a vasuti forgalom.

— Magyar-szerb határkiigazítás. Belgrád. A szövetségek közötti határkiigazító bizottság Belgrádba érkezett. Pasic miniszterelnök fogadta a bizottság elnökét, aki kijelentette, hogy a magyar szerb határkiigazítás hamarosan megkezdődik.

— Linder nem kapott vízumot. Belgrád. Az itteni osztrák követészen a baranyai emigránsoknak nem adnak beutazási engedélyt Ausztriába. Linder Bélát vízumkérelmével a belgrádi osztrák követ négyszer utasította vissza.

— Elhunyt egyetemi tanár. Budapest. Nagy Ernő, a budapesti egyetem tanára meghalt.

— A béke Angliában. London. Tegnap hivatalosan véget ért a hadiállapot, amely 1914 augusztusában kezdődött. Mindazok a rendeletek, amelyeket a hadiállapot-

tal kapcsolatosan adtak ki, érvényüket veszítették.

— India új alkirálya. London. Raading, India új alkirálya azzal a programmal utazott Indiába, hogy ott előkészítse az önkormányzatot.

— Felsőszilézia. Genf. A népszövetség ma megkezdte tárgyalásait Felsősziléziáról.

— Angora előtt. Athén. A görög hadvezetőség reméli, hogy a görög csapatok még vasárnap bevonulnak Angorába.

— A gyógyszerészek és az állam. A városi orvosi hivatalhoz ma rendelet érkezett az egészségügyi főfelügyelőségtől, amely szerint a gyógyszerészeknek az állammal szemben fennálló követeleseit be kell jelenteniük. Az aradi gyógyszerészek már egy ízben bejelentették követeléseiket a városi orvosi hivatalban, de a rendelet szerint a követeléseket tartalmazó íveket négy példányban kell kiállítani. Mivel a gyógyszerészek csak egy példányban állították ki, a városi orvosi hivatal felhívja az összes aradi gyógyszerészeket, hogy jelenkezzenek dr. Cucu városi főorvosnál, aki bővebb felvilágosítást fog adni a rendelet tartalmáról.

— Jelentenek a blockok tulajdonosai. Az aradi királyi pénzügyigazgatóság felhívja az összes lebélyezett és le nem bélyezett blockok tulajdonosait, hogy okvetlenül azonnal jelentenek a pénzügyigazgatósági épület földszint 18. számú szobájában.

— Csak hadirokkantak kaphanak trafikot. Az állami Monopóligazgatóság ma táviratban értesítette az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy a jövőben kizárólag hadirokkantak és hadiözvegyek foglalkozhatnak az állami Monopólickek árusításával. Kivételesen kepez az az eset, ha a szóbanforgók nem jelentenek ilyen engedélyért, mert ez esetben hatósági bizonyítvány alapján bármely más román állampolgár is kaphat trafik-engedélyt.

— Cionista-kongresszus. Karlsbad. Holnap kezdődik a cionista-kongresszus, amelyen ötszáznál több delegált jelenik meg Lengyelországból, ezenkívül a kontinens minden országa képviselve van. Az érintkezési nyelv a francia, angol, német és héber. A kongresszusnak első feladata az, hogy a cionista-mozgalomnak a háború által megbontott egységét helyreállítsa és a palesztinai kivándorlást támogatja. Napirenden van az is, hogy a cionista vezetőség a székelyt Palesztinába helyezze.

— Hangverseny. Holnap szombaton este 9 órakor lesz Rácz Imre és Kovács Margit ária dall- és ballada-estéje a Kulturpalota nagytermében. Jegyek Blochnál.

— Kisiklott a kisvasut. Ma este fél nyolc órakor a helyi gőzvasut mozdonya, amely fával megrakott vagonokat vontatott, az Aradi Közlöny kiadóhivatala előtt kisiklott. A kisiklás hibás váltóállítás miatt történt. A teljes sebességgel haladó mozdony a kisiklás következtében annyira leszaladt a sínekről, hogy keresztben állott meg az utcán. Csak a késő esti órákban sikerült a mozdonyt a sínekre emelni.

— Mit akarnak az irek? London. De Valero hívei azt javasolják, hogy Irország reformját a régi Magyarország és Ausztria mintájára alkossák meg.

— Az ötvenkoronás magyar bankjegyek beváltása. Az Osztrák Magyar Bank a magyar felülbélyegzésű ötvenkoronás bankjegyeket szeptember huszadikáig levonásmentesen államjegyekre beváltja. A hecserelés a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja útján eszközölhető.

— Keppich György temetése. Ma délután folyt le az öngyilkos Keppich György temetése. A halottas ház előtti téren, ahol a temetési szertartás végbement, nagy számban jelentek meg a mélyen sujtott család tisztelői és barátai. A ravatalnál dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi mondott magasszárnyalású beszédet, a templomi énekkar pedig megható gyászdalt énekelt. A szertartás után a menet megindult a temető felé, ahol az elhunyt fiatal ember barátai nevében Traub Károly orvostanhallgató mondott megható bucsuztatót. A koporsót virágcsokrok és koszorúk borították a következő feliratokkal: Felejthetetlen Gyurkánknak — barátaitól. Felejthetetlen Gyurinak — a Fraenkl családtól. — Szeretett Gyurinak — dr. Baruch család. Gyurinak — Sebes család. Egy koszorú „Főnökeidőtől” felirattal és végül egy nagy fehér koszorú, melyen nem volt semmiféle felirat.

— Tízmillió ékszerlopás. Bécs. Lázár József budapesti ékszerésztől, aki a Semmeringen a Sportvillában nyaral, tízmillió korona értékű briliánst loptak el. Az ékszerész Romániában, akarta értékesíteni a briliánsokat.

— Megszűnnek a társadalmi segélybélyegek. A bucurestii pénzügyi kormány ma körrendeletben értesítette az aradi királyi pénzügyigazgatóságot, hogy a látványosságok helyek adóját a jövőben a pénzügyminisztérium által küldött ügynökök vetik ki. Az új rendelkezés szeptember első napjaiban lép életbe és ugyanettől az időtől kezdve a társadalmi segélybélyegek is megszűnnek.

— Wolmann Emil fogászati műterme Arad, Hassinger utca 6. található délelőtt délután.

— Halálozás. Allstädter Ilonka, a Marmorosch Blank Co. cég tisztviselője 18-ik évében Aradon elhunyt. Temetése szeptember 2-án délután 4 órakor lesz az izr. temető halottasházából. Az elhunytban Adler Dániel a Meisl és Adler cég belfagya sógornőjét gyászolja.

— Iskolai beiratkozás. A román kat. főgimnáziumban a beiratkozások szept. 5., 6. és 7-én tartanak d. e. 9—12-ig. E napokon az eddig bejegyzettek is kötelesek jelentkezni az osztályfőnököknél. Veni sancte szept. 18-án, az előadás kezdete szept. 19-én.

— Nincs külön szolgálat! Arad kerületi vasutigazgatósága ma megkapta a CFR. bucurestii központjának rendeletét, amely szerint a vasutigazgatóságok a jövőben ama magánszemélyek ellen, akik a CFR. alkalmazottait külön szolgálati szívességre akarják rábírní, büntvádi feljelentést kötelesek indítani.

— Razzia és a nők. Az aradi rendőrség az elmúlt éjjel a város egész területén széleskörű erkölcsrendészeti razziaát rendezett. A delektívek a razzia alkalmával 4 gyanús nő állítottak elő a rendőrségen, akik minden igazolvány nélkül lézengtek a városban. Ezeket a rendőrség a megejtett orvosi vizsgálat után vonja felelősségre.

— Utcai harcok Belfastban. London. Belfast utcáin ismét utcai harcok voltak, amelyek órákig tartottak. A halottak és sebesültek száma nagy. Az egész angol rendőrség kivonult, mire a támadók elszéledtek.

A pálinka-főzés.

Már régebben beszámolt arról az Aradi Közlöny, hogy a megyei prefektúra rendeletet kapott, a mely szerint azokat a pálinkafőző üstököt, amelyeket a hatóságok már régebben elrekviráltak, jogos tulajdonosaik megfelelő igazolvány alapján újból visszakapják. Erre vonatkozólag ma vette a megyei prefektúra a belügyminisztérium kiegészítő rendeletét. Az újabb rendelet értelmében csak azoknak a tulajdonosoknak adják vissza az elrekvirált üstököt, akik kötelezik magukat, hogy minden főzést hatóságilag bejelentenek és akik az egyes főzésekért nem követelnek magasabb árat, mint a melyet a hatóságok az illető város vagy község területén megállapítottak. A rendeletben arról is szó van, hogy a jövőben az üsttulajdonosok kötelesek minden termelő részére főzéseket eszközölni a pénzügyőrség által megállapított hivatalos sorrendben. E feltételeknek be nem tartása az üstök újból való elrekvirálását vonhatja maga után.

Török-magyar házasság.

(A hűséges aradi cukorkészítő.)

Érdekes esküvő történt ma délelőtt az aradi állami anyakönyvi hivatalban. Egy török állampolgár, Idris Muszlin aradi cukorkakészítő esküvött örök hűséget Mészáros Mária asszonynak. A török állampolgár már három év óta el együtt Mészáros Máriaival. A múlt hónapban az után nagy öröm érte őket. Egy új törökkel szaporodott a család. Idris Muszlin elhatározta, hogy családjával együtt Törökországba utazik és ott folytatja tovább jövedelmező mesterségét. De a repatriálás iránti kérvényét azzal utasították vissza, hogy a vele közös háztartásban élő Mészáros Mária nem repatriálható, mert román állampolgár. Erre Idris Muszlin az anyakönyvi hivatalba sietett, hogy megesküdjék Mészáros Máriaival. De az esküvőt sem engedélyezték, mert az idegen állampolgár házasságához az igazságügyminiszter beleegyezése szükséges. Erre Idris Muszlim kérvényt nyújtott be az igazságügyminiszterhez. De a miniszter a kérvényt visszautasította azzal az indoklással, hogy a török törvények szerint nem köthető idegen állampolgárral házasság, csakis a török minisztérium jóváhagyása után. Idris Muszlimnak azt tanácsolták az anyakönyvi hivatalban, hogy utazzék Törökországba és szerezze meg a jóváhagyást. Idris Muszlin el is akart utazni, de Mészáros Mária nem engedte, attól félve, hogy többé sohasem tér vissza. A cukorkészítő erre Bucurestibe utazott s személyesen jelentkezett az igazságügyminiszternél kihallgatásra. Ott elmondotta indokait és kérte a minisztert, hogy engedélyezze a házasságot. Az igazságügyminisztert meghalotta a hűséges cukorkészítő kálváriája és engedélyezte a házasságot. Idris Muszlim ma érkezett haza Bucurestiből, Mészáros Máriaival azonnal az anyakönyvi hivatalba sietett, ahol Papp Gyula anyakönyvvezető távollétében Csáby István h. anyakönyvvezető adta őket össze. Csáby az esketés után megkérdezte a fiatal asszonyt, hogy nem fél-e attól, hogy a férje Törökországban több feleséget fog tartani. Erre a fiatal asszony így felelt:

— Dehogyan félek. Hisz én is sok vagyok neki!

LEGUJABB

Graetz Gusztáv az osztrák kancellárnál

BÉCS. A Neue Freie Presse írja: Bécsujhelyről jelentik, hogy az elmúlt éjszaka általában nyugodtan telt el nagyobb összeütközés nélkül. A helyzet nagyjában változatlan. A nyugatmagyarországi területre több antant-tiszt érkezett. A régi osztrák határt az osztrák hadsereg hadosztályai megszállták. A beérkező vonatokon a megbízhatatlan utasokat és kémekeket letartóztatják és Bécsujhelyre viszik.

BÉCS. Graetz Gusztáv volt magyar külügyminiszter meglátogatta Schober osztrák kancellárt a nyugatmagyarországi kérdés ügyében. Ez a látogatás egyelőre nem hivatalos. A sajtó a megbeszéléstől eredményt vár.

BÉCS. A Neue Freie Presse írja: Ausztriának Nyugatmagyarországról szóló jegyzékét átadták az antantnak.

ZÁGRÁB. Az itteni magyarság lelkesen fogadta a nyugatmagyarországi eseményeket. A horvát lapok rokonszenves cikkeket írnak.

BÉCS. Az itteni lapok értesítése szerint a kisantant nem kapott megbízást a nyugatmagyarországi kérdés elintézésére.

A csehek készenlétben.

(Amerika visszahívja csapatát.)

NEWYORK. Az amerikai kormány tárgyalásokat kezdett a szövetségesekkel, a Rajna mentén levő amerikai csapatok visszahívására.

OPPELN. A csehek nagyszámú csapatot vontak össze a felső-szléczi határon. A csapatokat antant tiszték vezetik. A cél az, hogy a cseh katonaság azonnal bevonuljon döntés esetén ennek végrehajtása elé akadályokat gördítene.

Üzletrablás

fényes nappal.

Egy cigánybanda garázdálkodása.

Vakmerő betörést követett el ma Aradon egy környékbeli cigánybanda. Kora délután, világos nappal Gáspár Henrik aradi rőföskereskedő üzletében megjelent egy tizenkét tagból álló cigánytársaság. Az üzletben ebben az időben Gáspár Henrik felesége és egy kiszolgáló leány tartózkodott. Ezeket a cigányok lefogták, nekirohantak a pultoknak és több mint három ezer leí értékű árut magukhoz véve eltávoztak az üzlethelyiségből. Gáspár Henrikné segélykiáltására csak néhány perc múlva jelent meg a közeli rendőrség, aki több előhívott rendőrrel és az időközben értesített detektivekkel a vakmerő betörőbanda üldözésére

sietett. Értesülésünk szerint a társaságot az aradi városligetben sikerült is elfogni a detektiveknek.

Miért jársz meztelenül?

(A spiritizmus áldozata.)

Ma éjjel két órakor egy rendőrjárat a Fehér Kereszt szálloda előtt egy csoportra lett figyelmes, amely egy félig meztelen fiatalembert állt körül. A rendőrök a fiatalembert, aki egy szál ingben térdelt az aszfalton és érthetetlen szavakat mormogott, a körülállók felé, beszállították a rendőrségre. Kiderült, hogy az illető Kepik János 28 éves vasutas, aki a Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 27. sz. lakását elhagyva, ingben a Fehér Kereszt szálloda elé szaladt. A szerencsétlen fiatal ember a lakók vallomása szerint a spiritizmus áldozata. Bán inspekciós rendőrtiszt kérdésére, hogy koromsötét éjjel, miért ment ki az utcára meztelenül, zavart válaszokat adott. Feleleteinek rövid lényege az volt, hogy délután a vasúthid alatt futballozott, azután felhevülve hazament lakására, ahol több pohár jég hideg vizet ivott. Emiatt tüdőgyulladást kapott és betegségében néhány óra alatt kiszendetted. Most már valószínűleg temetésére készülődnek s ő mint egy „jólnevelt” szellem kötelességének tartotta, hogy az utcán az emberek között ruha nélkül jelenjék meg. Amidőn az inspekciós rendőrtiszt hitetlenséget mutatott, a fiatal ember a következőket felelte:

— Én spiritizma vagyok, már én azt igazán jobban tudom, hogy mi a divat Szellemországban.

Ezek után a rendőrség tekintettel az éjszakai hűvös levegőre, nem engedte utjára Kepik Jánost, hanem gondoskodott róla, hogy reggelig megfelelő elhelyezésben legyen része, amikor is megfelelő ruhadarabokkal felszerelve, szabadon engedték.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Szeptember 1. Zürichi nyitás: Berlin 680, New-York 585-590, Prága 695, Budapest 150, Zágráb 325, Bucuresti 690, Varsó 19, Bécs 70, osztrák lebélyegzett korona 60. Budapesti nyitás: dollár 392, márka 455, lira 1700, osztrák korona 3675, leu 470, szokol 470, dinár 827. Kifizetések: Berlin 460, Prága 475, Bécs 3688.

Bécsi nyitás: Sokol 1300, dinár 2380, magyar korona 279, lengyel márka 38, lira 4830, leu 1280, angol font 4070, dollár 1088, francia frank 8500, svájci frank 18650, márka 1270. Kifizetések: Prága 1305, Zágráb 600, Budapest 278, Varsó 365, Milano 4850, Bucuresti 1285, London 4065, Newyork 1097, Páris 8550, Svájc 19700, Berlin 1270.

Zürichi zárlat. Berlin 680, Newyork 587, London 2184, Páris 4590, Milano 2592, Prága 695, Budapest 150, Zágráb 325, Bucuresti 690, Varsó 29, Bécs 70, osztrák lebélyegzett korona 60.

Bécsi zárlat. Szokol 1322, di-

nár 2413, magyar korona 280, lengyel márka 385, lira 4850, leu 1295, angol font 4090, dollár 1092, francia frank 8700, svájci frank 18800, márka 1285, Kifizetések: Prága 1305, Zágráb 608, Budapest 278, Varsó 37 és fél, Milano 4862, Bucuresti 1305, London 4105, Newyork 1102, Páris 8750, Svájc 18850, Berlin 1285.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1285, angol font 1485, dollár 3975, francia frank 3125, márka 462, lira 1740, osztrák lebélyegzett korona 3675, leu 480 sokol 475, lengyel márka 15.

= Az oradea-marei malomértékvezet. Az erdélyi malomlajdonosok és szeszgyárosok kongresszusa — mint jeleztük — szombaton, e hó 3-án lesz Oradea-maren az oltani kereskedelmi és iparkamara üléstermében. A kongresszus az erdélyi malom és szeszipari gyárak helyzetének szanalásával fog foglalkozni és tárgyalás alá veszik a malomipar szempontjából az új termérendeleter is. Az értekezletre az aradi kereskedelmi és iparkamara meghívja a területéhez tartozó összes malomiparosokat és szeszgyárosokat.

= Budapesti értéktőzsde. Budapest. Az értéktőzsdém tegnap a fontosabb papirok kurzusa a következő volt: Angol-Magyar Bank 745, Magyar Hitel 1565, Földhitelintézet 2250, Jelzálogbank 254, Osztrák Hitel 400, Kereskedelmi Bank 6650, Concordia malom 2250, Gizza malom 1625, Beocini 5450, Salgótarjáni 4075, Urikányi 4025, Ganz Villamossági 4150, Ganz Danubius 23100, Rimamurányi 2115, Schlick 865, Általános Fa 1420, Nasic 11200, Zabloai 895, Adria 5450, Államvasut 2275, Magyar Cukor 8650.

TANULÓK BEIRATÁSA.

Hogy az összes tankötelesek kellő elemi oktatásban részesíthetők legyenek, az aradi állami népiskola körzeteit a következő módon osztottam be:

B) Magyar tannyelvű elemi iskolák.

I. a) A kulturpalota 4 osztályu fiúiskola és b) A 29 decembrie-utcai 4 osztályu leányiskola. Str. Alexandri, G. Baritiu, S. Brancovici, Brațianu, Bucur, Bertelot, piata Catedralci, Cloșca, Crisan, Bulev. Carol I. Cetatea, Cahulul, Consistorului, 29 Decembrie, Bul. Gen. Dragalina, I. P. Deseanu, M. Eminescu, Bulev. Reg. Ferdinand, Horia, piata Avram Iancu, I. Kendi, Luther, G. Lazar II., piata Licului, I. Metianu, Muresului, M. Nicoara, Bulev. Reg. Maria, piata Plevnei, Romanului, Soarele, Scurta, Targului, Ecat. Teodori, p. Imp. Traian, Unirii, I. Vulcan, Városház-tér és Xenopol.

II. a) A Ciocartiei-utcai 6 osztályu fiúiskola b) A piata Luptei-i 6 osztályu leányiskola. Strada Grig. Alexandrescu, Trib. Axentie, Adanca, Bocskay, Buleanu, D. Bolintianu, Ciocartiei, Badea Cartanu, Cercetasilor, P. Knezu, M. Corvin, Corabiei, Carausilor, Canalului, M. Cogalniceanu, Cornul Vanatorului, Dumitru, Darányi, Dalmei, Fatan, Nicu Filipescu, Fabricet, Alexandru Gavra, Gojdu, Görbe, Granitei, Knezhich, p. Luptei, Mahul Murasului, Kismolnar, Mana de aur, Margareta, Mijlocul, Minervei Ovár Petru, piata Pestelui, Pescarului, Remus, Romul, I. Rusu Sirianu, Scurta (Sarkad), Sf. Spiridou, Spiru Gheorghe, Szarvas, Semmarului, Sf. Sava, Santului, Calea Saguna (Csutora-utca) a Marosig), Trimbitei, Trandafirilor, Turnulul, Vendel, Trei Vrabii, Dr. R. Velicia piata Cetatii, Vechi si Veche.

III. a) Oituz-utcai 4 osztályu fiúiskola b) Oituz-utcai 6 osztályu leányiskola. Str. Abatorului, Lea Bara, Gen. Coanda, Coasei, Dalmei, Dorobantilor, Gri-vitei, Cap. Ignat, Marostaj, Oituz, Dna

Purgly, Pasunci, Pionirilor, S. Raicu, Rahovei, Dim. Raicu, Secerai, Tiglei és Völgy.

IV. a) Marasesti-utcai 6 osztályu fiúiskola. b) Capitan Ignat 4 osztályu leányiskola. Str. Vincentin Babes, Dim. Balint, Elena Gh. Birta-Calea M. Cogalniceanu, T. Ceantea, I. R. Garagiale, Gen. Coanda, Epis. R. Ciorgariu, Cosbuc, Chnezu, Coasei, Greceanu, Granite-riilor, Sft. Gheorghe, Kálvin, Mica, Marasesti, M. Viteazul, Mocioni, C. Negri, Nic. Oncu, Cornel Popescu, Episc. D. Radu, Calea Saguna (a Csutora-utcától a Holtmarosig), Vasile Stoiescu, Sincal Teodor Serb, Sárossy.

V. a) A Stejan cel Mare-téri 6 osztályu fiúiskola b) Virginia Hotoran-utcai 6 osztályu leányiskola. Str. Alba-lulia-Berarie, Calea Bihorulul, Bolintianu, M. Costin, I. Decembrie, Bulev. Regele Ferdinand I., Hotaran, Jernel, Lunca Orasului, Lupului, Muresan, Ormay, Col-Paulian, Puscasilor, Calea Radnei, Mircea Stanescu, piata Stejan cel Mare, Teodor Vladimirescu, I. Weitzer, Calea 6 Vanatori, Aurel Vlaicu és Vantului.

VI. Elena-utcai 4 osztályu vegyes iskola Str. Ardealului, Belhien, Budaí Delean, Gaal, Gelu, Ileana, Iosif, Lenkei Lehel, G. Lazar, Cornel Leucula, Maria, Mozdony, Mikota, C. Negruzzi, Vasile Paguba, Szilágyi, Calea Simandului, Spiculul, Tulunului és Zimándi-utca.

VII. Az Arad-séga külvárosi 4 osztályu vegyes iskola. Az ezen külvárosban lakó összes tankötelesek részére és pedig Murasel és Calea Victoriától északnyugatra és a str. Csálaitól föl, egészen az Arad-Pécskai-vasutig.

VIII. Az Arad-Gai külvárosi 6 osztályu vegyes iskola. Gai és Poltura külvárosban lakó összes tankötelesek részére a str. Csálaitól északnyugatra.

IX. Szeregyházdüli vegyes iskola a Murasel és Pécskai-ut közöti tanyákon lakó tankötelesek részére.

X. Marcó-düli vegyes iskola a Pécskai-utól északra lévő tanyák összes tankötelesei részére.

B) Német tannyelvű vegyes elemi iskola a polgári leányiskola épületében.

Az egész város területén lévő összes németajku tankötelesek részére. C) A Szerb és Zsidó tankötelesek, mintán ezen nemzetiségeknek saját iskolájuk van, amelyekben az oktatási nyelv az illő nemzetiség nemzeti nyelve, ezen iskolákban irakoznak be, esetleg azon iskolákban, amelyekben az oktatási nyelv az állam nyelve, ahol vallás és nemzetiségi különbség nélkül vételnek fel. Az oktatás kötelező és ingyenes.

A beiratkozásokat folyó évi szeptember hó 1, 2, és 3-án délelőt 8-11-ig és délután 2-4 óráig az illetékes körzeti iskola igazgatója éjti meg. Minden szülő tartozik e három nap alatt a 6-12 éves gyermekeivel az illetékes körzeti iskolában beiratás végeztel jelentkezni. A beiratás alkalmával minden tanköteles gyermek után csak 1 (Egy) Leu beiratási díj fizelendő az iskolai könyvtár-alap javára. Vasárnap (szeptember hó 18-án) tartatik meg az iskolai év ünneplés megnyitása, a tanulóknak a saját templomukba való kísérése a Veni Sancti szerlatásra és esetleg az iskola felszentelése. Hétfőn — szeptember hó 10-én — megkezdődik a rendes oktatás.

Arad, 1921. augusztus 8.

Moldovan, revizor.

HIRDETMEY

Közhirre teszem, hogy ügyfelem, ifj. Schuller Lorenc bortermelő, máriaföldi lakos megbízásából Epstein Márkus nagykarolyi lakos, késedelmes vevő kárára és veszélyére 181 hectó 68 liter, 1920. évi termésű máriaföldi bor Máriaföldén 1921. évi szeptember hó 10. napján délután 3 órakor dr. Haller Károly állami közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el fog adni.

Kiküldési ár hectoliterenként 500 lei. Vevő köteles a bort azonnal átvenni, saját hordóban elvinni és a vételi illetéket a kiústárnak megfizetni.

Sannicolaul-Mare, 1921. évi szeptember hó 1-én. 3371

Dr. Sztojsits Vladimir s. k. ügyvéd.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

Intézeti gyermekharisnyák Bársonynál Piata Iancu Avram (Szabadság-tér) 17.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

JELLINEK BÉLA az „Aradi Fapari Vállalat” hivatalnok **nem azonos a cluji ekszerrablóval.**

Minden külön értesítés helyett!

Özv. Altstädter Mórné a maga és gyermekei, Irén férj, Adler Dánielné, Alfréd és Béla, valamint veje Adler Dániel és menyje Aczél Alfrédné, továbbá a nagyszámu rokonság nevében tudatja, hogy felejtethetlen gyermeke, illetve testvér, sógornó és rokon

Altstädter Ilonka

a Marmarosch Blank Co. bank cég tisztviselője fiatal életének 17-ik évében rövid és kínos szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait f. hó 2-án, d. u. 4 óraker helyezzük örök pihenőre az aradi izr. temető halottias házából. 3368

Arad, 1921. szeptember hó 1-én.

ELVESZETT

múlt hó 31-én Strada Baritiu (Rákóczy-utca) 1. számlól a Str. I. I. Brailianu (Weitzer János-utca) és a Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Str. Romanului (Zrínyi-utca), Str. Metianu (Forray utca), Str. Seminarului (Sina-utca) Str. Pavel Chinezu (Kinizsi-utca) és Strada Darányi-utcaon át egy tömör aranylánc arany Mária éremmel a következő bevéséssel: 1920. február 19. Becsületes megtaláló dr. Simó lakásán, Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 1. kellő jutalomban részesül. 3370

Apró hirdetések.

Levelezés.

FÜGGETLEN NŐ támogató barátot keres. „Őszi álom” című jelgés levelet Wallinger hirdetője továbbít. 11113

Alkalmazás.

BEJÁRÓ főzónének ajánlkozok kisebb uri családhoz megbízható nő. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11113

VARRÓNÓ házakhoz ajánlkozok. Cim: Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 11114

BOLTISZOLGA azonnali belépésre felvétetik Meer festéküzlet. 3375

KERESKEDŐ SEGÉD, festékszakmában járatos fiatal, azonnali belépésre keresetik Meer festéküzlet. 3374

MUNKÁSNOK és TANULOK felvétetnek Gábor Miklós csokoládé és cukormemőgyár. Jelentkezés: reggel 7-8-ig gyártelepen Thököly Imre-utca 1. 3378

ÜGYES ELARUSITÓ, ki a szabóságban járatos, románul beszél, felvétetik Radó Gyula áruházában. 3377

KÖZVETLEN vagy rövid idő után, belépésre kerestetik, nagy gyakorlattal rendelkező könyvvezető, vagy könyvvezető, ki a német nyelvet kifogástalanul bírja. A román nyelv ismerete kívánatos. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével „Telefon 182” jel. alatt a kiadóhivatal továbbít. 3278

VERLÄSSLICHE deutsches Fräulein wird gesucht. Adresse in der Administration. 550

Vétel és eladás.

GIMNÁZIUMI KÖNYVEK segédkönyvekkel I-VIII. osztályba, kevésse használtak eladó Str. Consistoriului (Batthyány utca) 29. szám. Wolff. 3367

TIZENÖT DOBOZ Aslmolysin eladó Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Béné-tér) 7. földszint 7. 3364

SARGÁRA UJONNAN fényezett hajlókocs, teljesen új állapotban eladó. Cim Naményi papírüzletben. 3376

SCHICHT-SZAPPAN

valódi csak

„SCHICHT”

névvel és

„SZARVAS”

vagy

„KULCS”

védjeggyel.

3369

Óvás!

Védjegyeinket utánozzák • Silány utánzatokat utasítsunk vissza!

A SCHICHT-SZAPPAN MINŐSÉGE UTÁNOZHATATLAN!

Dávid József

a Schicht-művek képviselője Arad, Bul. Gen. Dragalina (Apponyi-ut) 1.

KERESÜNK

irodának alkalmas két vagy három ::

∞∞ SZOBÁT

:: belváros központjában :: 3349 Cim a kiadóhivatalban.

Héber imakönyvek

diszkótesú MIRJAM, NOEMI és RACHEL imakönyvek HEBER NAPYARAK és egyéb ZSIDÓ SZERTAR-TASI CIKKEK MEGERKEZTEK •

Finkelstein József

papírüzletbe ARAD, STRADA CALEA BANATULUI (Asztalos Sándor-u.) 4.

Vizsgázott

mozdonyvezetőt keresünk

mielőbbi belépésre soborsini iparvasuti üzemünkhöz :: Seidner Bernát és Fia Arad, Str. Eminescu (Deák F. u.) 32. 3351

Kölcsönök,

a lehető legolcsóbban azonnal folyósítok.

Házaknak

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2943

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weitzer J.-u. 15.

200.-Lei-ért személyenként szállítok

ARAD-ORADEA-MARE LUXUS-AUTÓ.

Menetidő oda vagy vissza 3 óra.

FEIER GARRAGE

szállítási és autófuvározási vállalat.

IRODA: Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 14.

Jegyek válthatók Aradon: Központi szálloda. Oradea-Mare-n:

a központi hírlap-irodában.

Indulás: Reggel 8 óraker, vissza d. 3215 u. 2 óraker.

☛ Kényelmes ülőhelyekről gondoskodva.

BANCA CENTRALA pentru industrie

si comert s. a. Cluj ARADI FIÓKJA

Bulevard Regele Ferdinand I. (volt Boros Béné-tér) 3. sz. saját házában :: (A Széchényi-gözmalommal szemben.)

Foglalkozik a bankszakma körébe vágó mindenemű üzletek lebonyolításával. — Nevezetesen: Leszámítól váltókat, előleget nyujt értékpapírokra, engedélyez folyószámlai kölcsönök jelzalog és értékpapir fedezet mellett. — Előleget nyujt árukra, melyeket saját raktárában is elhelyezhet.

Telefon: 860



Telefon: 860

IDEGEN PÉNZNEK VÉTELE ÉS ELADÁSA. — ELFOGAD BETÉTEKET gyümölcsöztetésre könyvecskére, vagy folyó számlára a LEGELŐNYÖSEBB KAMATLÁB MELLETT. — A betétkamatadót az intézet fizeti.

A BANCA CENTRALA ARADI FIÓKJÁNAK IGAZGATÓSÁGA.

11071

GÁZRESOR keveset használt, prima gyártmány, kertős karikájú és sütővel ellátott olcsón eladó. Megtekinthető: Weisz Dávid-üzlet Str. Marasesti (Kossuth-utca). 11114

ELADÓ teljesen jókarban levő 7 tonnás hidmérleg. Ugyanott kerestetik megvétele egy jókarban levő 4-es számu kocvácsfuvó. Cim a kiadóhivatalban. 3350

BUTOR, Ebédő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegentfeld bútorraktár: Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

OLAJOK, Destillált és raffinált gépjárműolaj, gőz- és motorhengerolaj, autóolaj, autó- és nehézbenzin, továbbé zsr. sárga és fekete kocskikenőcs, tők-mag-, napraforgó- és repceolaj, olajpogácsák napi áron kapható az Industria Aradana De Uleului S. P. A., Aradi Olajipar Rt.-nél Aradon, Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béné-tér). 22. Telefon 135. sz. 10641

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 79. Orttay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

REALISKOLAI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladó. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

Ellátás.

KÉT, három diák teljes ellátásra felvétetik Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 20a) szám. 3373

KÉT iskolás fiut teljes ellátással, fürdőszoba használattal, uri családnál felvesznek. Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. földszint 3. 11077

ISKOLÁS TANULOK teljes ellátást kaphatnak uricsaládnál. Cim: Kelet hírlap-irodában. 10950

KÉT ISKOLÁS FIU teljes ellátásra felvétetik, megegyezés szerint. Cim: Közép-utca 13. 3352

Üzletek.

VAJDAHUNYADI PIACON, egy jóformájú fűszer vegyeskereskedés, egy sörfejlgép felszereléssel azonnal eladó. 3333

KORCSMA helyiség elköltözés miatt lakással együtt átadó. Gáj, Temető-utca 10. szám. 10505

HANGSZER üzlet mely 30 éve fenáll, nyugalomba vonulás végett eladó. Bulevardul Regele Ferdinand I. (József főherceg-ut) 12. 10505

ELSŐ osztályu étterem betegség miatt eladó. Cim Kelet hírlap-irodában. 11077

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU garson lakás bútorral kiadó. Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 8. 3372

DISZKRÉT bejáratu bútorozott szobát keres vidéki ur aki azt hetenként egyszer-kétszer venné igénybe. Ajánlatokat „Diszkréción megkivántatik” jelgével Wallinger hirdetője továbbít. 11114

Ingatlan.

STR. CORNEL LEUCUTIA (Dugonits-utca) 2. számu sarokház, üzlethelyiséggel eladó. 3364

Különléle

SZEPTEMBER 3-ÁN Budapest-Wien-Berlinbe utazom. Megbízásokat vállalok. Szege M. Schmotzer és Szege M. cég birtagja. Arad, Strada Luther-utca 1. Telefon 111. 3328

Oktatás.

ZONGORA ÓRÁKAT kezdőknek és haladóknak jutányos árért adok. Cim Wallinger hirdetőjében. 11114

Cserép hornyolt és hódfarku

kitűnő minőségben, minden vasuti állomásra szállítható:

POLLAK SANDOR

gőzfélgazgára ARAD, Str. Andrei Marasesti (Nádor-utca) 14. 11061